УДК 37.013.3(73):78.03
https://doi.org/10.31652/2415-7872-2026-85-121-126

ДМИТРО БІДЮК
https://orcid.org/ 0000-0003-3086-5411
biduk.de@ukr.net
кандидат педагогічних наук, старший викладач,
Хмельницький національний університет,
вул. Інститутська, 11, м. Хмельницький

ЗМІСТОВІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ХОРЕОГРАФІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ США

Стаття присвячена дослідженню проблем підготовки педагогів-хореографів у вищих навчальних закладах США та особливостей структурування змісту освітніх програм. Виявлено, що сучасна хореографічно-педагогічна освіта в США трансформується під впливом глобалізаційних процесів, цифровізації суспільства та інтеграції мистецтва у міжкультурний освітній простір. Встановлено, що підготовка майбутніх педагогів-хореографів виходить за межі формування виконавських навичок і передбачає комплексний розвиток творчої, рефлексивної та культурно компетентної особистості. Проаналізовано нормативно-правові засади хореографічно-педагогічної освіти та встановлено, що професійні стандарти визначають компетентнісну парадигму підготовки педагога-хореографа, здатного поєднувати мистецьку, педагогічну, дослідницьку та соціокультурну діяльність. Досліджено зміст освітніх програм бакалаврату та магістратури, який передбачає інтеграцію техніки танцю, хореографії, педагогіки та цифрових технологій. Виділено п'ять ключових компонентів змісту навчання: культурно-естетичний, техніко-композиційний, фізіологічно-руховий, педагогічно-комунікативний та інноваційно-практичний. З'ясовано, що ці компоненти сприяють розвитку художньо-творчих компетентностей, педагогічних умінь, рефлексивних навичок, міжособистісної взаємодії та здатності до міжкультурної діяльності. Виявлено, що освітні програми забезпечують варіативність освітніх траєкторій, що дає змогу студентам формувати індивідуальні творчі стилі, науково-дослідницькі компетентності та професійну автономію. Зроблено висновок, що американська модель підготовки педагогів-хореографів характеризується багаторівневістю, різноманітністю освітніх траєкторій, інтеграцією мистецької та педагогічної складових, а також орієнтацією на професійну сертифікацію та відповідність національним стандартам мистецької і педагогічної освіти.

Ключові слова: *США, хореографічно-педагогічна освіта, педагог-хореограф, зміст, університети, професійна підготовка, навчальні програми, компетентнісна модель.*

DMYTRO BIDYUK
https://orcid.org/ 0000-0003-3086-5411
biduk.de@ukr.net
Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer,
Khmelnytskyi National University,
11 Instytutska Street, Khmelnytskyi

CONTENT PRINCIPLES OF PROFESSIONAL TRAINING FOR FUTURE DANCE EDUCATORS IN U.S. UNIVERSITIES

The article is dedicated to examining the issues of training dance educators in higher education institutions in the United States and the features of structuring the content of educational programs. It has been established that contemporary dance education in the U.S. is undergoing transformation under the influence of globalization, digitalization of society, and the integration of art into the intercultural educational space. It is noted that the future dance educators training goes beyond the development of performance skills and involves the comprehensive cultivation of a creative, reflective, and culturally competent individual.

The study analyzes the regulatory and legal foundations of dance education and reveals that professional standards define a competency-based paradigm for preparing dance educators capable of integrating artistic, pedagogical, research, and socio-cultural activities. The content of undergraduate and graduate programs has been examined, highlighting the integration of dance technique, choreography, pedagogy, and digital technologies. Five key components of the educational content were identified: cultural-aesthetic, technical-compositional, physiological-movement, pedagogical-communicative, and innovative-practical. These components contribute to the development of artistic-creative competencies, pedagogical skills, reflective abilities, interpersonal interaction, and intercultural competence.

It has been determined that U.S. educational programs provide variability in educational trajectories, allowing students to develop individual creative styles, research competencies, and professional autonomy. The study concludes that the American model of training dance educators is characterized by a multi-level structure, diversity of educational pathways, integration of artistic and pedagogical components, and an orientation toward professional certification and compliance with national standards of arts and pedagogical education.

Key words: *United States, dance education, dance educator, content, universities, professional training, educational programs, competency-based model.*

Сучасний етап розвитку хореографічно-педагогічної освіти у США характеризується динамічними змінами, зумовленими глобалізаційними процесами, цифровізацією суспільства, трансформацією освітніх парадигм та зростанням ролі мистецтва як засобу міжкультурної комунікації. У цьому контексті підготовка майбутніх педагогів-хореографів виходить за межі формування виконавських навичок і стає комплексним процесом розвитку творчої, рефлексивної та культурно компетентної особистості, здатної ефективно функціонувати в глобалізованому освітньо-мистецькому просторі.

Підготовка педагогів-хореографів в університетах США актуалізована необхідністю адаптації освітніх програм до вимог сучасного суспільства знань, що передбачає інтеграцію класичної та сучасної хореографії, використання цифрових технологій у навчальному процесі, а також розвиток міждисциплінарних і міжкультурних компетентностей. В умовах глобалізації виникає потреба формування у майбутніх педагогів-хореографів здатності працювати з різноманітними культурними контекстами, зберігаючи локальні традиції та одночасно інтегруючи глобальні стандарти освіти, що є ключовим чинником успішної професійної діяльності в сучасних умовах.

Дослідження проблем професійної підготовки педагогів-хореографів є доцільним і з практичної точки зору. Воно дозволяє виявити сучасні тенденції та методичні підходи у розробленні навчальних програм, визначити ефективні освітні стратегії, спрямовані на формування інтеркультурної, педагогічної та творчої компетентності, а також забезпечити високий рівень професійної готовності майбутніх педагогів-хореографів до роботи у школах і позашкільних мистецьких закладах [12]. Аналіз досвіду підготовки педагогів-хореографів у США є важливим орієнтиром для вдосконалення національної хореографічно-педагогічної освіти в Україні, дозволяючи враховувати глобалізаційний підхід та інтегрувати найкращі практики глобальної мистецької освіти.

Науковий і практичний інтерес становлять праці зарубіжних дослідників із проблем підготовки майбутніх педагогів-хореографів, а саме: стандарти та оцінювання навчального процесу, організаційні засади навчання (Liu Yao 2023; Brown-Aliffi, 2024; Men, 2025), доступ до мистецької освіти (Elpus, 2022), методики оцінювання (Gilbert, 2005), розвиток танцювальної грамотності (Reisner et al., 2021), методи, техніки, педагогічні технології та цифрові ресурси навчання і викладання хореографії (Gradwohl, 2018; Kassing & Jay, 2020; Gingrasso, 2019) тощо. У процесі наукового пошуку виявлені актуальні малодосліджені педагогічні проблеми, які комплексно науковцями не досліджувалися, проте потребують детальнішого вивчення.

Мета статті полягає у з'ясуванні особливостей формування змісту підготовки майбутніх педагогів-хореографів в американських університетах.

Професійна підготовка педагогів-хореографів в американському досвіді ґрунтується на ключових положеннях і вимогах таких нормативних документів:

- Національні базові стандарти з танцювального мистецтва (*The National Core Arts Standards in Dance, NCAS*);
- Стандарти навчання і викладання танцю в мистецькій освіті для дітей і молоді віком 5–18 років (*The Standards for Learning and Teaching Dance in the Arts ages 5–18, SLTD*);
- Стандарти з танцю в системі раннього дитинства (*The Standards for Dance in Early Childhood, SDEC*);
- Професійні стандарти викладання танцювального мистецтва (*The Professional Teaching Standards for Dance Arts, PTSDA*);
- Стандарти забезпечення можливостей для навчання (*The Opportunity to Learn Standards, OTL*).

Відповідно до Професійного стандарту викладання танцювального мистецтва (The Professional Teaching Standards for Dance Arts, PTSDA), концептуальною основою підготовки визначено спрямованість змісту навчання на комплексне формування педагога-хореографа як фахівця інтегративного типу, здатного поєднувати мистецьку, педагогічну, дослідницьку та соціокультурну діяльність.

Зміст Стандарту відображає компетентнісну парадигму сучасної хореографічно-педагогічної освіти, у межах якої професійна підготовка розглядається не лише як формування технічно-виконавських умінь, а як розвиток цілісної професійної ідентичності педагога-хореографа.

Метою професійної підготовки є формування педагога-хореографа як висококваліфікованого професіонала, який усвідомлює цілі та призначення хореографічно-педагогічної освіти й використовує це розуміння для науково обґрунтованого здійснення педагогічної діяльності, стимулювання навчальної мотивації та досягнень здобувачів освіти, а також утвердження значущості танцю як складника культурного життя і освітнього процесу поза межами хореографічного середовища.

Зміст підготовки орієнтований на формування професійної компетентності, що виявляється у ґрунтовному розумінні когнітивного, афективного та кінестетичного розвитку особистості від раннього дитинства до юнацького віку й упродовж життя; здатності враховувати індивідуальні

інтереси, здібності та потреби здобувачів освіти з метою прийняття вікововідповідних і педагогічно доцільних рішень; умінні створювати, виконувати, критично аналізувати, інтерпретувати та оцінювати твори танцювального мистецтва; здатності формувати безпечне, інклюзивне й мотивувальне освітнє середовище, що відповідає сучасним стандартам забезпечення можливостей для навчання та сприяє особистісному й професійному зростанню здобувачів освіти; умінні ефективно використовувати різноманітні освітні ресурси та диференційовані педагогічні стратегії, забезпечуючи максимальну реалізацію навчального потенціалу кожного учня.

Не менш значущим є положення про професійну відповідальність і співпрацю з громадою, що відображає тенденцію до відкритості освітнього простору, міжінституційного партнерства та соціальної інтеграції мистецьких програм. Важливим складником підготовки є формування відповідальності за власний професійний розвиток, готовності до безперервного підвищення кваліфікації та участі у професійній співпраці на локальному, регіональному й національному рівнях.

Зміст освітніх програм також передбачає розвиток рефлексивних умінь, здатності до самооцінювання педагогічної діяльності, інтеграції оцінювання та рефлексивної практики в освітній процес. Хореографічні студії й навчальні аудиторії розглядаються як простір для здійснення педагогічних досліджень, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу, підвищення якості викладання та розвиток професійної рефлексії.

Особливу увагу привертає акцент на усвідомленні цілей і соціокультурної місії хореографічної освіти. Танцювальне мистецтво інтерпретується як засіб особистісного розвитку, культурної комунікації та громадянської активності, що значно розширює функціональні межі діяльності педагога-хореографа. У цьому контексті педагог-хореограф постає не лише транслятором техніки й репертуару, а фасилітатором творчого самовираження, критичного мислення та естетичної свідомості здобувачів освіти [11].

Таким чином, професійні стандарти викладання танцювального мистецтва окреслюють модель педагога-хореографа як висококваліфікованого, рефлексивного, соціально активного та інноваційно орієнтованого фахівця, здатного забезпечувати якісну мистецьку та педагогічну освіту в умовах сучасних суспільних викликів.

Гнучкість освітніх стандартів та їх переважно рекомендаційний характер забезпечують університетам значну академічну автономію у визначенні напрямів підготовки педагогів-хореографів, змісту та структури освітніх програм, а також методів і форм їх реалізації. Така автономія дозволяє навчальним закладам оперативно адаптувати програми до сучасних соціокультурних, професійних та технологічних вимог, інтегрувати міждисциплінарні підходи, інноваційні педагогічні стратегії та цифрові ресурси, що актуальні для розвитку хореографічного мистецтва.

Освітні програми з навчання та викладання танцю спрямовані на підготовку фахівців до професійної діяльності у сфері хореографічної освіти, виконавського мистецтва та постановчої діяльності. Підготовка здійснюється на бакалаврському (B.A., B.F.A.) та магістерському (M.A., M.F.A.) рівнях вищої освіти та передбачає поєднання мистецької, педагогічної й науково-дослідницької складових. На рівні бакалаврату ступінь Bachelor of Arts (B.A.) зазвичай орієнтований на широку гуманітарну підготовку з акцентом на педагогічну складову, тоді як Bachelor of Fine Arts (B.F.A.) має більш виражену професійно-виконавську спрямованість і зосереджується на вдосконаленні технічної майстерності та сценічної практики. Магістерські програми (Master of Arts (M.A.), Master of Fine Arts (M.F.A.)) забезпечують поглиблену спеціалізацію, розвиток дослідницьких компетентностей і формування індивідуальної професійної траєкторії. Зміст освітніх програм охоплює фундаментальну технічну підготовку (класичний балет, модерн-танець, джаз-танець, степ, етнічні та народні танці), дисципліни з композиції та постановки танцю, історії та теорії танцю, анатомії й фізіології руху (movement science), а також педагогіки та методики викладання хореографії. Важливою складовою є інтеграція теоретичних знань із практикою, що реалізується через постановочну діяльність, участь у концертних програмах, творчих лабораторіях, майстер-класах і міждисциплінарних проєктах.

Згідно статистичних даних, понад 130 закладів вищої освіти США пропонують спеціалізовані програми з підготовки вчителів танцю, що свідчить про інституційну розвиненість цієї галузі. Окремі освітні програми передбачають спеціалізовані освітні траєкторії з підготовки вчителів танцю (ступені B.A., B.S., B.F.A., M.A., M.F.A. B.A. in Dance Studies) для системи дошкільної та загальної середньої освіти (PreK–12, K–12) із можливістю отримання державної ліцензії на викладання (у тому числі у приватних студіях, мистецьких школах і громадських культурно-освітніх центрах). Такий підхід забезпечує формування педагогічної компетентності, здатності до роботи з різновіковими групами учнів та інтеграції танцю в освітній простір школи й громади.

Серед провідних закладів вищої освіти США, що реалізують програми з підготовки педагогів-хореографів, варто відзначити New York University, Florida State University, University of North Carolina at Greensboro, Boston Conservatory at Berklee, The Juilliard School, Illinois State University, University of Utah, Montclair State University та California Institute of the Arts, Oklahoma City University, Columbus State University, The University of Texas at Dallas та інші.

З огляду на те, що в США функціонує понад 600 програм у галузі хореографічно-педагогічної освіти, абітурієнти можуть обирати між класичними програмами типу B.F.A., зорієнтованими переважно на виконавську кар'єру, та програмами ліберальних мистецтв (B.A., B.S.), що мають виразнішу педагогічну спрямованість. Особливістю таких програм є: *ліцензування/сертифікація* (поєднання мистецької підготовки з вимогами до державної сертифікації вчителів); *міждисциплінарність змісту* (інтеграція технічної, хореографічної, історико-теоретичної та педагогічної підготовки); *орієнтація на управлінську діяльність* (підготовка до роботи в державних і приватних школах, мистецьких центрах, студіях, а також до управління власними освітніми проєктами) [7].

Розвиток дослідницьких інтересів і формування дослідницької культури педагогів-хореографів у магістерських програмах американських університетів передбачає виконання незалежних досліджень (*independent research projects*) або творчо-дослідницьких проєктів (*practice-as-research*), спрямованих на поглиблене вивчення конкретного стилю танцю чи створення авторських хореографічних композицій у поєднанні з методикою викладання танцю.

Пошук і систематизація інформації щодо програм із танцювальної освіти здійснюється, зокрема, через професійні ресурси *National Dance Education Organization*, яка підтримує реєстр акредитованих програм та сприяє розвитку стандартів професійної підготовки в галузі танцювального мистецтва [9; 10].

Зауважимо, що освітні програми підготовки педагогів-хореографів у провідних університетах США, доступні у відкритих джерелах на офіційних сайтах навчальних закладів, містять детальну інформацію щодо організаційно-змістових аспектів підготовки. Вони окреслюють умови вступу, тривалість навчання, описують ресурси кампусу, можливості дистанційного навчання та онлайн-курсів, професійне визнання програми, дату акредитації та сертифікаційні вимоги. Крім того, такі програми інформують про перспективи кар'єрного розвитку випускників, визначають мету та завдання навчання, очікувані результати освітнього процесу, максимальну кількість кредитів та тривалість семестрів [1; 2].

Завдяки академічній автономії університети мають змогу створювати міждисциплінарні освітні програми, які поєднують хореографічну практику з теорією руху, психологією, культурологією та цифровими технологіями навчання. Такий підхід сприяє формуванню адаптивної та конкурентоспроможної професійної особистості, здатної ефективно функціонувати у глобалізованому мистецько-освітньому просторі, реалізовувати творчі та педагогічні інновації, а також реагувати на швидкозмінне соціокультурне середовище [3; 6].

На думку науковців, важливе значення для ефективної підготовки майбутніх педагогів-хореографів має структурування змісту навчальних курсів на засадах інтеграції знань. Це передбачає оптимізацію змісту навчальних програм через адаптацію навчального матеріалу до реальних потреб студентів і умов конкретного університету, а також включення міждисциплінарних елементів, зокрема психології, педагогіки та фізичного виховання. Крім того, ефективність навчання забезпечується поєднанням теоретичного навчання з практичною діяльністю, що передбачає інтеграцію танцювальної техніки, хореографії та педагогічних технологій. Важливим компонентом є також дотримання стандартів якості освіти з постійним моніторингом результатів [4; 8].

Зміст освітніх програм спрямований на розвиток: художньо-творчих компетентностей, що дозволяють педагогам не лише володіти технікою танцю, а й генерувати нові художні ідеї; педагогічних умінь, що включають організацію навчального процесу, адаптацію методик для різних вікових груп та розвиток критичного мислення у студентів; рефлексивних та соціально-комунікативних навичок, необхідних для ефективної взаємодії з колегами, студентами та культурно-мистецьким середовищем [5]. У педагогічному дискурсі акцент зміщується з традиційної «методики викладання» на ширше поняття *Dance Pedagogy*, що охоплює проєктування навчального середовища, міждисциплінарну інтеграцію, інклюзивність та рефлексивну практику. Водночас структура програм демонструє баланс між технічною підготовкою, теоретичним осмисленням танцю як культурного феномену та формуванням професійної педагогічної компетентності.

Специфіка дисциплін вільного вибору й спеціалізацій спонукає студентів до пошуку власної освітньої та професійної траєкторії, розвитку індивідуального творчого стилю, дослідницького мислення та професійної автономії. В умовах американської університетської моделі, зокрема в University of California, Los Angeles (освітня програма «*World Arts and Cultures / Dance»)*, вибіркові дисципліни охоплюють різні інтереси: *Community-Based Dance*, *Dance and Social Justice*, *Digital Performance*, *Somatic Studies*, *Arts Administration*, *Interdisciplinary Performance* тощо. Така варіативність забезпечує можливість індивідуалізації освітнього маршруту відповідно до професійних інтересів студента – виконавських, педагогічних, дослідницьких або менеджерських. Ця програма інтегрує танцювальну композицію, техніку, імпровізацію, теоретичні студії та міждисциплінарні курси, спрямовані на критичне осмислення хореографії як культурної практики. Основна увага приділяється не лише практичній підготовці в галузі хореографії, але й розвиткові аналітичних навичок для розуміння соціального, культурного та історичного контекстів танцю, а

також для міждисциплінарного застосування знань у сфері мистецтва та освіти. У межах програми студенти беруть участь у створенні хореографічних робіт та критично аналізують танцювальні практики, що забезпечує фундамент для подальшої педагогічної діяльності або професійної кар'єри в галузі танцю [13].

На основі аналізу низки освітніх програм американських університетів, а також рекомендацій провідних дослідників, зміст професійної підготовки майбутніх педагогів-хореографів орієнтовно структуровано за п'ятьма компонентами:

1. Культурно-естетичний компонент – забезпечує формування глибокого розуміння історико-культурних і мистецьких традицій танцю, інтерпретаційних та драматургічних принципів, а також здатності оцінювати хореографічні практики різних культур. Цей компонент реалізується через курси з історії танцю, культурології, аналізу вистав та мультикультурного навчання.
2. Техніко-композиційний компонент – спрямований на розвиток технічних навичок, майстерності виконання різних стилів танцю, освоєння хореографічних методик та композиційних прийомів. Він реалізується через інтенсивні практичні тренінги, лабораторні заняття з імпровізації та створення авторських танцювальних робіт.
3. Фізіологічно-руховий компонент – формує фізичну підготовку, координацію, витривалість, тілесну обізнаність та соматичні навички. Американські програми активно використовують соматичні практики, фітнес-тренінги та інтеграцію науки про рух у навчальний процес.
4. Педагогічно-комунікативний компонент – сприяє розвитку педагогічних компетентностей, міжособистісної взаємодії, навичок наставництва, комунікації, а також здатності адаптувати навчання до різних вікових груп та культурних контекстів. Цей компонент реалізується через курси педагогіки танцю, управління класом, наставництво та інклюзивну освіту.
5. Інноваційно-практичний компонент – інтегрує практичні, творчі та дослідницькі навички, включаючи цифровізацію та віртуалізацію навчання, розробку мультимедійних навчально-методичних матеріалів, участь у науково-дослідницькій діяльності. Університети США активно впроваджують онлайн-платформи для хореографічного навчання та цифрові лабораторії, що забезпечують міжнародну співпрацю та розвиток глобальної хореографічно-педагогічної спільноти.

Особливу увагу приділено підготовці педагогів-хореографів до міжкультурної взаємодії та глобальної мобільності, що реалізується через участь студентів і викладачів у міжнародних фестивалях, дослідницьких проєктах та спільних освітніх програмах. Такий підхід забезпечує формування міжкультурної компетентності, педагогічної гнучкості та здатності до творчої взаємодії з різними мистецькими практиками, що є ключовими компетентностями педагога-хореографа нового покоління.

Моніторинг результатів навчання передбачає використання різноманітних форм оцінювання: творчих есе, мультимедійних презентацій, рефлексивних портфоліо, художніх перформансів, практичних іспитів, індивідуальних та групових проєктів і кейсів.

Висновки. Таким чином, американська модель підготовки педагогів-хореографів характеризується багаторівневістю, варіативністю освітніх траєкторій, інтеграцією мистецької й педагогічної складових, а також орієнтацією на професійну сертифікацію та відповідність національним стандартам мистецької та педагогічної освіти. Аналіз змісту освітніх програм університетів показав, що очікувані результати навчання відображають не лише фахові предметні знання, а й глибоке розуміння педагогічних, мистецьких та міждисциплінарних аспектів хореографічної діяльності, а також здатності до їх практичного застосування. Зокрема, студенти повинні оволодіти методиками викладання танцю, здатністю адаптувати навчальні програми до різних вікових категорій, культурних контекстів і рівнів підготовки учнів, а також навичками критичного мислення і рефлексії щодо власної педагогічної практики. Вивчення змістових засад підготовки майбутніх педагогів-хореографів в університетах США є науково обґрунтованим, актуальним і практично значущим, оскільки сприяє розвитку сучасної системи хореографічно-педагогічної освіти, забезпеченню високого рівня професійної підготовки та інтеграції національної освіти у глобальний мистецько-освітній простір.

Література

1. Brown-Aliffi K. H. When art works in networks: A multiple-case study of network-level arts education supports in charter management organizations in New York City. *Arts Education Policy Review*. 2024. Vol. 125. No. 4. P. 406–419. Available at: https://doi.org/10.1080/10632913.2022.2161683
2. Elpus K. Access to arts education in America: The availability of visual art, music, dance, and theater courses in US high schools. *Arts Education Policy Review*. 2022. Vol. 123, № 2. P. 50–69. Available at: https://doi.org/10.1080/10632913.2020.1773365
3. Gilbert A. G. Dance education in the 21st century: A global perspective. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*. 2005. Vol. 76, № 5. P. 26–35. https://doi.org/10.1080/07303084.2005.10608250
4. Gingrasso S. Practical resources for dance educators! Digital technologies for dance as an art form. *Dance Education in Practice*. 2019. Vol. 5, No. 1. P. 33–36. Available at: https://doi.org/10.1080/23734833.2019.1565507

5. Gradwohl A. K. Perceptions of technology in dance education: The effect of technology on student learning and teaching strategies of the twenty-first century skills in dance education [Master's thesis, University of Northern Colorado]. 2018. Scholarship & Creative Works @ Digital UNC
6. Kassing G., Jay D. M. Dance teaching methods and curriculum design: Comprehensive K-12 dance education. Human Kinetics, 2020.
7. Liu Yao. Dance Education in the US: What is Known about the Field, and How Do We Go About Improving It? [Master's thesis]. Tucson, USA: University of Arizona, 2023.
8. Men Y. The Current Situation of Dance Education in Universities and the Construction and Implementation of Professional Courses from the Perspective of Quality Education. *Mediterranean Archaeology and Archaeometry*, 2025. 25(1). P. 474-479.
9. National Dance Education Organization (NDEO). Official website. URL: https://www.ndeo.org
10. National Dance Education Organization. State Information Request. Dance-Certification. 2023. Available at: https://www.ndeo.org/Portals/NDEO/Documents/State-Information-Request-_-Dance-Certification_May%2023%20Update.pdf?ver=meuyZMEDoEHLDqV_wCA-6g%3d%3d
11. Professional Teaching Standards for Dance Arts: National Core Arts Standards Initiative. National Dance Education Organization & State Education Agency Directors of Arts Education. Reston, VA : NDEO & SEDAE, 2018. 39 p.
12. Risner D., Horning S., Henderson Shea B. Preparation, policy, and workplace challenges of dance teaching artists in P-12 schools: perspectives from the field. *Arts Education Policy Review*. 2021. P. 1–14. Available at: https://doi.org/10.1080/10632913.2021.2004959
13. University of California, Los Angeles. World Arts and Cultures/Dance Undergraduate Handbook 2025–2026. 2025. Available at: https://www.wacd.ucla.edu/media/pages/programs/undergraduate/dance/2545429248-1758816510/2025-2026_wacd_undergraduate_handbook.pdf

Надійшла до редакції / Received: 12.01.2026 Схвалено до друку / Accepted: 17.02.2026